

Oyuncular Sendikası

Kostüm Prova Odası En İyi Uygulamaları

Kostüm prova odaları, oyuncuların en savunmasız hâlde çalıştığı alanlardan biridir; bu nedenle güvenlik, mahremiyet ve karşılıklı saygı temel önceliktir. Bu rehber, prova süreçlerinin beden çeşitliliğine, kişisel sınırlara ve etik çalışma standartlarına uygun şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Oyuncular Sendikası, tüm oyuncuların kendilerini güvende, kapsanmış ve desteklenmiş hissettiği bir prova ortamı yaratmak için bu en iyi uygulamaların sektörde standart hâline gelmesini hedefler.

Kostümler aracılığıyla karakterler ve hikayeler oluşturmak için çalışıyoruz. Prova odası alanını ve güvenliğini korumak hayati önem taşır. Bunun için en iyi uygulamalar yönergesini dikkatinize sunarız. Prova odaları, oyuncuların bedensel ve ruhsal çeşitliliğini gözeten, bu çeşitliliği kapsayan ve beraberinde gelen sınırları tanıyan bir şekilde düzenlenmelidir.

Yaş, cinsiyet, engellilik, beden ölçüleri ve ruhsal durum gibi pek çok değişkene bağlı olarak farklı beden ve yaşam deneyimlerine sahip oyuncuların ihtiyaçları dikkate alınmalı ve bu ihtiyaçlar saygıyla karşılanmalıdır. Her oyuncunun bedenine ve sınırlarına özen gösteren bir prova ortamı, hem güvenli hem yaratıcı bir çalışma süreci için vazgeçilmezdir. Bu sorumluluklar hem oyuncular hem de kostüm tasarımcıları ve kostüm ekipleri için geçerlidir; çünkü herkesin iyiliğini sağlayabilecek olan şey, karşılıklı bağlılık ve dayanışmadır. Birbirimizin güvenliğine olan bağlılık, işbirliğimizin her alanına yayılmalıdır.

Kostüm ekipleri, beden mikrofonu yerleştirme, çıplaklık içeren sahneler veya savunmasız hissettiren diğer anlarda ön saflarda yer alır; bu durumlarda da oyuncunun güvenliğini gözetmek için söz alabilirler. Güvenli bir set ortamı, yalnızca bireysel sınırların korunmasıyla değil, herkesin birbirine gösterdiği aktif özen ve sorumlulukla mümkün olur.

Karşılıklı saygı ve paylaşılan hedeflerle, yakın çalışma ilişkimizi işyerinin tonunu olumlu yönde etkilemek için kullanabiliriz.

Üretken bir iş birliğini garantilemenin yolları şunlardır:

1. Prova Ön Görüşmesi Yapın

Bu tanışma sırasında, kostüm tasarımcısı ve kostüm ekibi aşağıdaki bilgileri edinmelidir:

- Oyuncunun hitap tercihleri.
- Oyuncunun mevcut beden ölçüleri.

En iyi uygulama (best practices), belirli bir alanda veya sektörde diğer yaklaşımlara kıyasla s¼rekli olarak ¼st¼n sonuçlar elde ettiği kanıtlanmış y¼ntem veya tekniklerdir. Genellikle iyileştirme için bir standart veya ¼l¼t olarak kabul edilir.

Bir oyuncunun her için başında, beden ¼l¼lerinin değişmediğinden emin olsa bile, yeni ¼l¼mleri alınması esastır. Bunlar olmadan, tasarım ekibi bir prova için d¼zg¼n bir şekilde hazırlanamaz ve bu da ¼retimi programın gerisine iter.

- Herhangi bir erişimde, belirli kumaşlar veya kapatıcı giysiler dahil olmak ¼zere, sete/sahneye gitmek için yardım gerekip gerekmediği ve kişisel bakım vb. için yeterli alan olup olmadığı dikkate alınmalıdır.
- Kumaşlara karşı herhangi bir alerji veya hassasiyet, ¼zel i amařırđı ihtiyaçları ve varsa renk veya kesim tercihleri.
- Bazı kost¼m ekipleri, tasarım için bir oyuncunun mevcut kilosunu isteyebilir.

Ancak, bazı oyuncular bu bilgiyi paylaşamaz veya paylaşmamalıdır ve bunu s¼ylemekten çekinmemelidir.

D¼zensiz beslenme nedeniyle iyileşme s¼recinde olan oyuncular için kilolarının bilinmesi ve ifşa edilmesi iyileşmelerini tehlikeye atabilir. Kost¼m ekibi bu bilgi olmadan devam edemeyeceğini d¼ř¼n¼yorsa, bu bilgi talebi oyuncu ve kost¼m tasarımcısı arasındaki bir telefon g¼r¼řmesinde ele alınmalı ve oyuncunun kost¼m bilgileri sayfasına eklenmemelidir.

2. Her Prova İçin ¼zel Bir Giyinme Alanı Sağlayın

- Bireysel konfor seviyelerinden bağımsız olarak ¼zel bir giyinme alanının sağlanması ve kullanılması herkesin yararınadır.
- Giyinme alanının engelli oyuncuların ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli alana sahip olması gerekir ve mutlaka çalışma ortamında engellilere uyumlu tuvaletler olmalıdır.
- ¼zel bir giysi değişim alanı, bir oyuncu soyunmuş haldeyken maruz kalabileceği uygunsuz davranış potansiyelini ortadan kaldırır. Bu koşul hem oyuncuların hem de kost¼m ekibinin ruh sağlığı ve g¼venliđi için önemlidir.
- ¼zel giyinme alanı ¼zellikle ortamda beden dismorfisi yaşayan ya da çıplaklık konusunda hassasiyet g¼steren bireylerin bulunması durumunda, t¼m tarafların olası zararlarını ¼nlemenin etkili ve basit bir y¼ntemidir
- K¼¼kler s¼z konusu olduğunda, kost¼m ekibinin t¼m ¼yeleri odadan ayrılmalı ve ebeveyn veya yetkili velinin k¼¼k çocuğun tam gizlilik içinde giyinmesine yardımcı olmasına izin vermelidir.

3. Prova Odasını Beden Önyargıları, Engelli Ayrımcılığı ve Cinsiyet Önyargılarından Arındırın

- Film ve dizi sektöründe, bedenle ilgili kalıplaşmış yargıların ve farklı bedenlere yönelik önyargıların yaygın olduğu bilinmektedir. Bu yapısal sorunun farkındalığıyla hareket etmek, tüm ekip için etik bir sorumluluktur.
- Hiçbir oyuncuya, beden ölçüsü, şekli ya da görünümü sebebiyle sınırlı kostüm seçenekleri sunulmamalı, bedenine yönelik ima, alay, utandırma ya da küçümseme içeren oyuncuların iyilik hallerini bozacak tutum ve davranışlara kesinlikle yer verilmemelidir.
- Tüm oyuncuların – beden ölçüsü, görünümü, cinsiyeti veya kimliği fark etmeksizin – kostüm sürecinde kendilerini güvende ve saygı görmüş hissetmeleri sağlanmalıdır.
- Bedenle ilgili zorluklar yalnızca belirli bedenlere sahip kişileri değil, her beden ve cinsiyetten oyuncuyu etkileyebilir. Bu nedenle her oyuncuya karşı özenli, eşit ve kapsayıcı bir yaklaşım benimsenmelidir.
- Oyuncuların fiziksel ve ruhsal iyilik hallerini gözetmek, set ortamının temel etik ilkelerinden biridir. Kostüm, saç-makyaj ve performansa dair tüm hazırlık süreçlerinde bu ilke gözetilerek çalışılmalıdır.
- Engelli insanların ne kadar "ilham verici" olduklarına dair olumlayıcı gibi görünen yorumlarla ve ayrıca engellilik hakkında açık ya da örtük biçimlerde engellilere yönelik ayrımcılık içeren uygunsuz yorumlarda bulunulmamalıdır.
- Cinsiyetler arasındaki eşitsizlik her cinsiyeti farklı şekilde etkiler; erkek oyuncuların da cinsiyetleri sebebiyle istenmeyen durumlara maruz kalabileceklerinin farkında olunması gerekir.
- Cinsiyet ayrımcılığının bir başka şekli de trans oyuncularla ilgilidir; Kaçınılması gereken yorumlar arasında trans oyunculara trans görünmediklerini söylemek (bunun anlamı cis görünmenin olumlu olduğu mesajıdır), sınırlı giyim seçenekleri sunmak, hitap tercihlerini görmezden gelmek ve bedenle ilgili uygunsuz yorumlar yapmak yer alır.

4. Uygun İç Giyim Sağlamak

- Oyuncular, kostüm provalarında hem kendi konforlarını hem de kostüm ekibinin sınırlarını gözetmek adına, prova sürecine uygun, vücuda iyi oturan ve yeterli örtücülüğe sahip iç çamaşırları giymekten sorumludur.
- Kostüm ekipleri, özel iç çamaşırları veya sahneye özel kostümler kullanılacaksa, bu parçaların beden, uyum ve konfor açısından oyuncuya uygun olduğundan emin olmalıdır.

5. Fotoğrafların Çekilebileceğini Unutmayın

- Diğer prodüksiyon ekibiyle paylaşılmak üzere referans fotoğraflar çekilebilir.
- Fotoğraf çekimi için ilgili kişiler bilgilendirilmeli, onay alınmalıdır.
- Bir fotoğraf çekimi hazırlığı durumunda oyuncu, sınırları ve onayı dahilinde, çekimin nasıl yapılacağı konusunda prodüksiyon, kostüm ekibiyle iş birliği içinde olmalıdır.

6. Dokunmadan Önce Onay Alın

- Çıplaklık veya yarı çıplaklık içeren, yakın temasın olduğu ve sınırların ihlal edilmesine açık, savunmasız bir ortamda çalışırken, oyunculara dokunmadan önce onay alınması için ekstra özen gösterilmesi gerekmektedir.
- Oyuncular ve kostüm ekipleri için, ortamın farkında olmak ve hassas soyunma durumlarında gereken ekstra dikkati göstermek esastır. Bu, asgari ve gerekli kostüm ekibi ile provaya yapmak anlamına gelebilir.
- Açıkça izni olmaksızın asla engelli bir oyuncuya veya yardımcı cihazlarına dokunmayın.

7. Prova Odasını Her Tür Beden Konuşmasından Uzak Tutun

- Bu kural herhangi bir cinsiyet kimliği, beden ölçüsü, engellilik veya etnisiteden olan herkes için geçerlidir.
- Nazik veya iltifat edici bir niyetle gelse bile, bedenler hakkında yapılan yorumlar zararlı olabilir.
- Bir kişinin hitap tercihlerini varsayamayacağımız gibi, bedeniyle ilişkisini de varsayamayız.
- Kostüm özelinde ve kostüm provası hakkında iltifatlar ve yorumlar tamamen uygundur, ancak içindeki beden hakkında iltifatlar ve yorumlar uygun değildir.
- Bedeniniz hakkında sizi rahatsız hissettirecek şekilde yorum yapılırsa, karşınızdaki kişiye bunun uygunsuz olduğunu kibarca bildirerek sınır koyun.
- Tüm taraflar, prova süreci sırasında kendi bedenleri hakkında karşılaştırmalı ifadelerde bulunmaktan kaçınmalıdır.